

ПРОФИЛИ

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ ЗА ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И
ИЗКУСТВА "КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ" - ВАРНА

БРОЙ 2,
2023/2024 Г.

Нова година

С приближаването на коледните празници идва и краят на календарната година. Още от миналото до ден днешен хората са се вълнували за новата година, очаквали са я с нетърпение. Тя носи със себе си ново начало, нови цели и мотивация, с която да ги осъществим. Неслучайно, в началото на годината повечето хора си съставят списък с нещата, които искат да постигнат и реализират. Доста от нас имат нужда от леко подтикване, за да ги осъществим.

Неслучайно в началото на годината повечето хора си съставят списък с нещата, които искат да постигнат и реализират. Доста от нас имат нужда от леко подтикване, за да започнат сбъдването на мечтите си, отказването от вредни навици, а какво по-добро начало от новата година? Разбира се, освен надежди за по-добър живот, новата година ни кара да си направим равносметка за изминалите дни - какво постигнахме през тези 365 дни, как се променихме, станахме ли по състрадателни, помогнахме ли на хора в нужда, показахме ли на близките си колко ги обичаме? Винаги идването на новата година се приема като повод за празнуване, но тя представлява много повече от това - тя е ново начало, тя е шанс да бъдем по-смели, целеустремени и най-вече - по-добри хора!

Никол Генчева - XII Б клас

В сърцето на Гръцката махала, на ул. „Хан Крум“ 19, се намира малката църквичка „Успение на Пресвета Богородица Панагия“. Това е най-старата действаща църква в града, наричана с обич от варненци „Малката Богородица“. Построена е в началото на XVII век в типичния за православните храмове в Османската империя стил – полувкопана в земята, за да не накърнява религиозните чувства на мюсюлманските управници. Дървената ѝ камбанария е разположена встрани, издигната през втората половина на XIX в., след обнародването на Хатихумаюна, султанският акт от 1856 г., обещаващ пълна

свобода на вероизповеданието за всички негови поданици. В свои ранни публикации археолозите Карел и Херман Шкорпил първи изказват предположението, че „Малката Богородица“ е най-старата варненска църква. Мнението им намира потвърждение в разчетения гръцки надпис, запазен над входната черковна врата: „ ... храмът на Пресветата Божия майка ... беше основан ... въпреки мрачните, трудни и тъжни времена, изграден с трудност, скромен и вкопан в земята, но възвишен с добрината и извършващ всякакви чудотворства ... Беше построен около 1640 година от Рождество Христово ...“. Според братя Шкорпил в тази стара църква би могъл да е и гробът на полския крал Владислав Варненчик, намерил смъртта си в паметната битка срещу османците край Варна през 1444 г.

Обкована със сребро, тук се пази чудодейна икона на св. Богородица Елеуса (Умиление) – гордостта на храма. Специалистите, след внимателни проучвания и реставрация, я отнасят към XIII в. На празника на Варна, „Голяма Богородица“ на 15 август, иконата по традиция се изнася за обиколка из града. Според предание, документирано от Карел Шкорпил, чудотворната икона дошла по небето от местността Теке Караач, за да пази жители на града от нещастия. Местността се намира североизточно от днешния квартал Възраждане и там има руини на средновековен български манастир от времето на Първото българско царство. Манастирът също е носил името на Божията майка и се предполага, че лично княз Борис - Михаил е бил негов ктитор.

По време на османската власт църквата е гръцка, служи се на гръцки език, но за нея се грижи цялата християнска общност в града – гърци, българи, гагаузи, дори арменци. Градските предания разказват как през лятото, за храмовия празник на Божията майка, варненските християни правили курбан. Почитта към чудодейната икона събирала много народ от близки и далечни места, а празника уважавали и мюсюлманите в града. Това показва наличието на общи свещени пространства и ритуали, проявите на взаимно уважение и зачитане религията на съседите. За чудотворна се смята и иконата на св. Богородица с Младенеца, която е положена срещу входа. Вярва се, че тя лекува болни и дарява с рожба бездетни и в миналото също е привличала много хора, търсещи надежда, без значение техния етнос и вяра.

продълж. на стр. 3

Малката Богородица - най-старият храм във Варна

В летописната книга на храма е записано за едно чудотворно изцеление, станало тук през XIX в. – млада туркиня тайно влязла в храма с нямото си момченце, което проговорило веднага, щом застанали пред иконата. Признателният баща дарил на църквата два бронзови свещника, които могат да се видят там и днес. От Освобождението до първите десетилетия на XX век „Малката Богородица“ остава под опеката на

Цариградската гръцка патриаршия. По време на войните за национално обединение (1912-1918) църквата е затворена. След това е сформирано българско църковно настоятелство и храмът става българско духовно средище, свидетелство за вярата в Пресвета Богородица като закрилница на града и варненци в дни на беда и в дни на радост.

Катерина Раличкова - учител по история и цивилизация

Тайната на отличниците

Паулина Костова завърши нашето училище през изминалата година като първенец на випуска и бе удостоена със златен медал. През тези 8 години тук тя е натрупала много знания и опит.

Влиза в нашето училище още от 5. клас, а след 3 години, когато е трябвало да реши къде да продължи своето обучение, балът ѝ се оказва достатъчно висок, за да влезе във всяка една гимназия. Тя споделя, че изборът ѝ да остане тук е бил ясен, защото вече е била усетила специалната си връзка с това училище. „Думите не могат да я опишат, тя се усеща само със сърцето, което знае истината, че искам да продължа да уча именно тук“ - разказва за взетото си важно решение тя.

Поли признава, че обича да учи, но не винаги го е правила с удоволствие и че е нормално понякога да губим желание и мотивация, затова когато сме малки, родителите ни карат да учим, а като пораснем, имаме ясно съзнание защо трябва да го правим. Тя сподели и трикове за мотивация. Вдъхновяват я цитати като този: „Гребете с пълни шепи от живота“. Често си е повтаряла през годините, че знанията са безценни и напомня, че трябва да сме благодарни, защото всички ние без изключение можем да получим образование и то безплатно, а от нас се изисква само желание. Мисълта, че е можела да се провали пред учителите също я е карала да учи задълбочено. Обичала е да се изпитва сама по разказвателните предмети, а по математика тайната, която повтаряла нейната учителка е, че „разбирането на задачи става с решаването на много задачи“.

продълж. на стр. 4

Съветът ѝ е да учим, без да се плашим от трудностите, защото именно те ни изграждат и ни помагат в бъдеще да ни е по-лесно, но да не забравяме и да се забавляваме.

Поли казва, че никога не се е стремяла да получи златен медал в 12. клас. Причината за него е старанието ѝ да дава най-доброто от себе си. „Дали ще е под формата на медал, или под формата на грамота, трудът винаги се възнаграждава, затова не спирайте да творите и да се развивате, тогава ще успеете!“

Сега Поли учи в Софийския университет българска филология и мечтае да се завърне в нашето училище като учител по български език и литература. Пожелаваме ѝ много успехи във всички нейни начинания!

Ралица Стоянова - VII А клас

Професионална кариера или хоби?

Дамяна Лузева от V II А клас споделя своята история и амбиции в плуването

Тя е наша талантива съученичка с големи успехи в плуването, заради които то вече не е хоби. Допреди няколко години Дамяна не се е замисляла за сериозно отношение към спорта, сега обаче разбира, че плуването я влече и я прави щастлива. Тя тренира от 9 години по 5 пъти в седмицата на басейн „Приморски“ в отбор „Торнадо“ и е постигнала впечатляващи резултати. Въпреки че е само на тринадесет години, тя има 42 медала, от които 17 са златни, 10 са сребърни и 15 са бронзови. Споделя, че те са резултат от усърдна работа и отдаденост на спорта. Трябва да не се отказваш от целта и да работиш усърдно.

През живота си тя е имала много вълнуващи състезания, но за нея най-значимият турнир е бил държавното първенство през миналата 2022 година. На него завършва на впечатляващото пето място от общо 92-ма състезатели. Това постижение е голяма гордост и успех не само за нея, а и за нейното семейство и за нашия клас. Тя разказва с усмивка, че тази висока позиция в турнира я мотивира още повече да напредва и да постигне още по-високи резултати.

По отношение на бъдещите цели Дамяна ясно изявява желанието си да спечели медал от държавното първенство. В момента за нея плуването е онази част от живота ѝ, без която важното в него ще липсва. Обяснява разликата между плуването като хоби и кариера: ако е само хоби, щеше да плува за здраве и развлечение, а сега тя е най-добрата плувкиня на отбора, който се състои от 80 души и това е нещо, което не би постигнала, ако гледаше на този спорт като на хоби, така че в края на нашия разговор Дамяна стигна до отговора на въпроса: "Професионална кариера или хоби е плуването?" и го избра да е професионална кариера за момента.

Симона Котоманова и Сияна - VII А клас

Карабашлиев

На 1.12.2023 г. в Артсалон "Ракурси" се осъществи среща на ученици от СУ за ХНИ "К. Преславски" със Захари Карабашлиев. Поводът беше представянето на "Рана" - новия роман на Захари Карабашлиев и издателство "Сиела".

Провокирани от интересния разказ за живота, литературата и книгите, учениците зададоха въпросите, които ги вълнуваха. "Четете много, спортувайте и не се страхувайте да се изправяте пред предизвикателствата на живота!" са думите, които дълго ще помнят.

На дирнек в село Аспарухово

Фолклорната експедиция в село Аспарухово е най-известният проект в нашето училище. За да ни разкажат за случващото се с него, се срещнахме с ръководителите му. Любопитстваме за онова, което ни е интересно - как се е зародила идеята, кои са любимите им спомени от селото и какво се е случило това лято.

Авторът на проекта, г-жа Елеонора Николова, споделя, че идеята идва от първите петокласници в училището, чиито родители са подсказали проблема с отродяването на младите хора от българската традиционна култура, затова тя решава да организира лятна теренна фолклорна практика. Тогавашната директорка - госпожа Крачунова, прегръща идеята и помага това да се осъществи в село Аспарухово с домакинството на семейство Момчеви. В същата година (2007) експедицията е безплатна за участниците, защото е финансирана със

продълж. на стр. 6

средства за младежки проекти от Общината. Участват 25 души, двама от които са американски доброволци, а ръководители са г-жа Николова и музикалният фолклорист г-жа Красимира Верчева. Една година по-късно г-жа Адреяна Янкова започва да преподава в нашето училище и при запознанството си с г-жа Николова решава, че с удоволствие и с огромно желание би участвала. След връщането си от майчинство г-жа Мария Русева също се присъединява и така се оформя ръководният екип. Общата цел е да привлекат повече ученици, които да върнат към българските им корени, като ги запознаят с историята и обичаите на село Аспарухово.

Проектът е възприет изключително добре и продължава да е интересен за малки и големи. Стотици ученици от училището за 16-годишното съществуване на експедиционния проект в Аспарухово са се докоснали до фолклорните ценности и са се превърнали в техни културни наследници.

Всички, посетили селото, имат множество любими спомени, но ръководителите откриха един по-значим. Незабравимият спомен на г-жа Николова е от първата вечер в Аспарухово, когато Марияна Момчева ги води до извора Утуля и всички за първи път носят вода с кобилица и менци. Госпожа Янкова години наред празнува рождения си ден в Ченге заедно с учениците и това са най-любимите ѝ спомени. Госпожа Русева открие като неповторими срещите си с местните певци Петрана Момчева и Атанаска Мъглева.

Тази година прекрасното експедиционно преживяване не се състоя поради здравословни проблеми на домакините, но това не възпрепятства училищната изследователска работа върху фолклорната култура на селото. Състояха се летни онлайн срещи, чрез които бе организирано доброволчество за обработване на експедиционния архив.

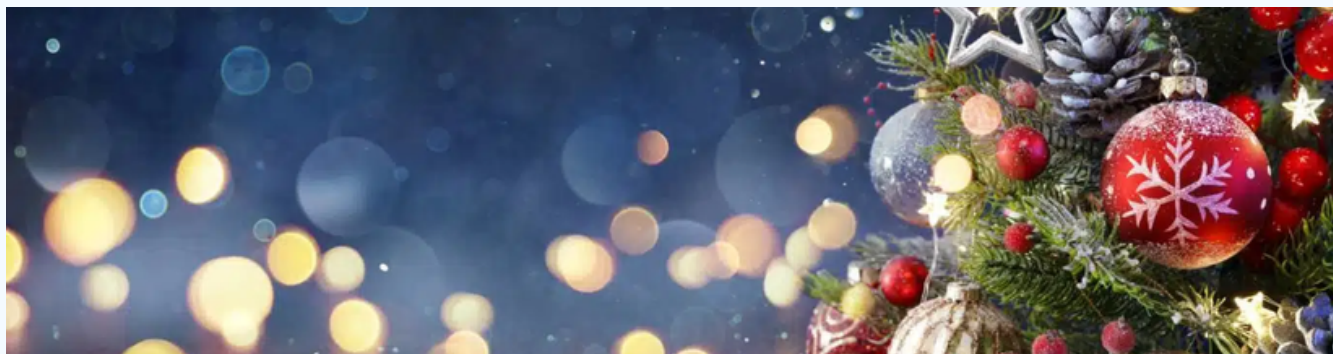

Тясно продължение и тази година ще бъдат дейностите по проекта „Аспарухово в училище“, които стартираха в Деня на народните будители. Те включваха доброволческа работа в изследователски екипи на историческа, етнографска и музикална работилница, открити етнографски уроци – срещи с експедиционни наставници и създаване на сайт на училищния проект.

Мария и Никол - VII А клас

НИЕ ТВОРИМ СВЕТОВЕ

Коледно селфи

Събудих се. Беше мразовита декемврийска сутрин, няколко дена преди Коледа. Апартаментът ми, ако можеше да се нарече такъв, се състоеше от две стаи и се затопляше изключително трудно с моята стара печка. Затова обикновено в такива дни обличах старото палто, което моята майка ми даде. Отидох в кухнята и си направих закуската, която ям почти всеки ден - тънка филийка с малко масло отгоре. Трябваше да се примиря с това, защото така или иначе в хладилника нямаше нищо друго. И не можех да си позволя нещо различно. Бях свикнала да тъна в мизерия.

Но днес се бях решила да изляза навън и да изхарча последните си пари, които спестявах от месеци. Всички в социалните мрежи качваха какви ли не луксозни аксесоари, дрехи и коледни подаръци, които са си закупили. А това исках да направя и аз.

Тръгнах по една от заснежените улици по центъра на града. Ботушите ми пропускаха вода и замръзвах, но това не ми попречи да вървя с гордо вдигната глава към скъпите магазини.

Влязох в първия, който видях. Бях досущ като някое улично животно, което иска отчаяно да се стопли. Служителките в магазина, облечени отгоре до долу в последни модели скъпи марки, разбира се, ме гледаха с презрение, като насочваха поглед към прокъсаните ми дрехи и вида ми на безпомощна ученичка.

Въпреки това аз се запътих към скъпите чанти, които бутикът предлагаше. Грабнах една, даже не ме интересуваше как изглежда, важното беше цената ѝ да е висока. Служителката ме изгледа подозрително, но веднага, щом извадих парите от джоба си, по лицето ѝ плъзна надменна усмивчица.

Цял ден обикалях от бутик на бутик, докато не изхарчих и последната стотинка. Чувствах се изключително изнемощяла, но поне си бях накупила какви ли не коледни аксесоари, дрехи, чанти, козметика, шапки, шалове и ботуши със спестяванията си и бях доволна.

По пътя към къщи се отбих в едно кафене на главната улица и седнах с покупките. Наредих ги така, че всяка марка и всяка дреха да се вижда. Извадих телефона си, отворих всяка социална мрежа, за която се сетих и си направих коледно селфи, разбира се, с покупките зад мен. Усмихнах се широко и щракнах камерата.

Усетих колко неискрена е тази моя усмивка. Не бях истински щастлива. Материалните неща не ме правеха щастлива. Качих селфито в социалните мрежи и се прибрах в апартаментата си, нямаща пари за вечеря.

Магдалена Пехливанова - X A клас

МЕЖДУЧАСИЕ

Открийте разликите

Илюстрации: Нелина Алексиева - XII Б клас

Главоблъсканица

Открийте думите - баница, бъдник, гювеч, елха, елф, зелник, изненада, канела, кисело зеле, меденик, питка, планина, пуйка, Рудолф, сарми, свещ, семейство, снежен човек, сняг, традиции, уют, шейна

Я	А	Н	И	Ц	Е	Х	Г	И	М	Р	А	С	Е	Т	Ъ	У	И	О
К	Ч	А	З	Ь	С	В	Е	Д	Ц	Ж	Ф	Ж	П	Г	Я	Н	С	Н
И	Ш	Б	Ъ	Д	Н	И	К	З	Б	Ф	Р	Л	В	Р	Р	Б	Ж	Ц
С	Л	Щ	А	Ю	Т	Ж	Ь	А	Я	Ч	А	Е	Л	Ф	У	О	А	К
Е	Р	В	Я	Н	Ч	Р	Ъ	И	З	Н	Е	Н	А	Д	А	Н	Б	П
Л	К	Ю	П	Ш	И	Л	М	Н	И	К	О	И	Й	Н	Й	Б	Й	И
О	Е	И	У	Х	Ж	Ц	Г	Н	Ъ	П	Т	Ф	Ь	Е	З	Д	Р	Т
З	В	К	Ч	С	И	Б	А	Р	Ц	У	З	Я	Ш	О	Л	К	Х	К
Е	О	А	Ч	Я	В	Т	У	О	Й	Й	Д	А	С	Д	Г	Х	И	А
Л	Ч	Н	Щ	Ю	М	Е	Д	Е	Н	К	И	Е	Т	У	Е	Г	Д	А
Е	Н	Е	В	Е	Р	Т	Х	Г	Д	А	С	К	Й	Ж	Л	Ь	К	Я
В	Е	Л	Ъ	Б	Ч	У	Щ	Л	Ю	Г	Щ	Ю	Ш	Б	Х	Ч	С	Т
С	Ж	А	Г	Р	Р	У	Д	О	Л	Ф	Я	Г	Ж	Ь	А	Е	Т	Ю
Р	Е	В	Е	Ъ	Й	Ц	С	С	Е	М	Е	Й	С	Т	В	О	В	У
Ь	Н	Ч	Г	Ю	В	Е	Ч	Д	У	К	Ж	В	Р	Я	Ч	Д	Ц	Х
Б	С	Ъ	Ф	Ц	В	О	Ч	Щ	Ж	О	Т	Р	А	Д	И	Ц	И	И
З	З	Е	Л	Н	И	К	В	С	В	Е	Щ	Щ	Т	Ц	К	Т	Я	З

Съставител: Йонета Петрова - XII Б клас

Редактори на броя: Радостина Иванова, Дарена Маринова,
Виктория Славова, Изабел Атанасова, Ирена Петрова,
Йонета Петрова, Нелина Алексиева, Никол Генчева, Стефания Станева

